

Mir haten nach viru Kuerzem eng Pressekonferenz gemaach vun der ADR, ech kann Iech déi recommandéieren, ech kann Iech och de Link schécken.

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Jo, ech hunn dat gelies, mee ...

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech schécken Iech de Link, dann ...

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | ... doriwwer schwätze mer nach eng Kéier.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Voilà, da gesitt Der, wéi mer doriwwer nodenken. Natierlech hätte mer gären, datt déi Depensen, déi mir an deem Beräich maachen, Lëtzebuerg esou vill wéi néideg an esou vill wéi méiglech kënnen hëllefen. Also, do si mer enger Meenung. An ech mengen och, datt mir eng ganz Rei Propositionne gemaach hunn, déi genau an déi Richtung ginn. A selbstverständlech sollen déi Helikopteren, déi mir kafen, och an éischter Hinsicht Lëtzebuerg zeguttkommen.

Awer wat mir gesot hunn, ass einfach aus budgetärer Transparenz an aus Éierlechkeet: Wat op Polizeikäschte kaf gëtt, dat soll der Polizei zeguttkommen, an der Arméi dat op Arméikäschten. Dat ass an eisen Aen eng ganz normal Saach vu budgetärer Disziplin, vun Transparenz, vun Éierlechkeet.

An natierlech, Dir sot jo selwer: „E gëtt zu 90 %“, ech hat Iech akustesches net héieren, 90 % oder 98 %, „vun der Police benotzt.“ Dann ass et e Policehelikopter! An dann, wësst Der, ech hunn ni gesot – ech denken dat net, wëll et net denken, an dat wär och falsch –, datt dat iergendwéi onnëtz gewiescht wär, wat mer bis elo domat gemaach hunn. Si hu kënnen eeben duerch Loftobservatioun ganz vill ganz gutt Kontributionne maachen, selbstverständlech! Mee et ass net esou voll ausgenotzt ginn, well einfach Limitte ware vun deem, wat se hunn dierfe maachen, wéi et hält kënnen benotzt ginn. An dat hoffe mer, datt dat elo ka redresséiert ginn, doduerch datt mer déi Aviation étatique aféieren.

Zu den Helikopteren, zu de Piloten, Dir sot do: „Jo, et ass eng gutt Lëtzeburger Léisung.“ Ech soen Iech: Egal ob dat en Arméihelikopter ass oder e Policehelikopter, déi hunn déi Particularitéit, datt se allen zwee kënnen an Operatiounen agesat ginn, wou eventuell op dat Instrument geschoss gëtt. An der Arméi souwiso ... Dach, Dir hutt och, deemno wéi eng Kriminell Der verfollegt, an der staarker Kriminalitéit, wann Der se mat enger Camionnette verfollegt, da gëtt op d'Camionnette geschoss. Do si scho ganz schwéier Situatiounen gewiescht an der Police. Wann Der se mam Helikopter verfollegt, kann op den Helikopter geschoss ginn. An dat ass nun eemol esou! An et mécht schon en Ennerscheed, ob Der en Zivilist als Pilot do drätsen hutt oder e Member vun der Force publique. Dat mécht en Ennerscheed, statutaresh, ofsécherungsméisseg. A mir denken: Wann Der en Instrument hutt, wat der Police oder der Arméi zouzerechnen ass, allen zwou Administratiounen maache geféierlech Missiounen, da setzt och Persounen dran, déi dee Statut hunn, deen deen Abléck ugepasst ass.

Mir kënnen eng Solution à la luxembourgeoise maachen. Ech soen Iech, dat ass keng gutt Léisung an esou engem Fall. Mir mussen dem operationellen an dem rechtliche Kader vun deenen Administratiounen Rechnung droen an där Zort vu Missiounen, déi se maachen. Ech mengen, dat ass seriö Politick. Et ass dat, wat mir gären hätten.

Merci.

M. Fred Keup (ADR) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An d'Wuert geet nach eng Kéier zrëck un den Här François Bausch.

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Jo, ech wollt elo net méi op dee leschte Punkt agoen, mee ech wollt just nach op eppes agoen, wat ech virdru vergiess hat.

Den Henri Kox, dee wäert och elo e Finanzéierungsgesetz deposéieren. Dat ass nämlech fir d'Notzung vum Helikopter an der Zukunft, haaptsächlech Maintenancekäschten, well dat ass jo am urspréngleche Projet, wéi mer e kaf hunn, nëmme limitéiert dra gewiescht. A vu datt d'Police dat jo elo gréisstendeels notzt, wäert dat dann natierlech och am Budget bei der Police stoen. Also, mir sinn do scho voll transparent! Et ass iwwerhaapt näischt ze verstoppen do. An et ass och esou transparent an ech mengen, bei der NATO wësse se och, fir wat deen Helikopter do agesat gëtt.

Mee et ass awer esou, Här Kartheiser: Am Moment ass fir déi Missiounen, déi d'Arméi zum Beispill huet, kee gréisseren Besoin do, wëll ech Iech soen, fir en eegenen Helikopter zousätzlech ze kafen. Well Dir wësst jo, a wéi eng Richtung mer d'Arméi ausgeriicht hunn, wann et ëm d'Iwwerwaachung geet: Do si mer ëmmer éischter spezialiséiert am Droneberäich.

Duerfir, Dir wäert gesinn, mir wäerten och an der nächster Zäit nach eng Kéier hei diskutéieren iwwert déi nei Lignes directrices. Iwwregens hat den Här Wiseler mer och nach eng Interpellatioun eraginn, iwwert déi wäerte mer och nach eng Kéier hei schwätzen. Dann hu mer genuch Zäit, fir am Detail iwwert dat doten alles ze diskutéieren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Minister. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7680. Den Text steet am Document parlementaire 7680'.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7680 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 7680 ass mat 58 Jo-Stëmme géint 2 Nee-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par M. Laurent Mosar), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lambert et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Cloener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

5. 8057 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 23 juillet 1952 concernant l'organisation militaire

Mir kommen elo zum nächste Punkt vum Ordre du jour, dem Projet de loi 8057 iwwert d'Militärorganisatioun. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Stéphanie Empain.

Rapport de la Commission de la Sécurité intérieure et de la Défense

Mme Stéphanie Empain (déi gréng), rapportrice | Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, Här Minister, am aktuelle Gesetz zur Militärorganisatioun, dat mer och 2021 amendéiert haten, ass nach e Plaffong virgesi fir d'Effectif vum der Arméi. An aus verschiddene Grënn, an notament well d'Arméi entre-temps bei dem ziville Personal dëse Plaffong bal erreecht huet, gi mer haut hin a suerge mat dësem Gesetz, wat mer elo stëmme wäerten, derfir, dass dës Plaffong ganz opgehuewe ginn.

Als klenge Beispill: De Plan de recrutement vun der Arméi fir d'Joren 2020 bis 2024 huet am Fong virgesinn, dass 30 Militär kënnen rekrutiert ginn a 15 zivill Agenten. A Stand haut gesi mer awer, dass bei dem Rekrutement an der militärescher Karriär nach keng 20 Leit konnte rekrutiert ginn, woubäi d'Zil beim ziville Personal mat iwwer 40 Neizougäng de loin konnt erfüllt ginn.

Dat mécht awer och, dass mer, wa mer déi Effectif kucken a mat deem vergläichen, wat d'Gesetz als Maximum virgesäit, eebe gesinn, dass beim ziville Personal, wou de Plaffong aktuell bei 240 Effectif läit, dës Zuel mat elo 239 Leit ausgeschöpft, quasi ausgeschöpft ass.

Mir maachen also de Constat, dass d'Zil vum Rekrutement vun 30 Militär net ganz realistesch war, dass dës awer zum Deel doduercher konnt ausgeglaach ginn, dass dës Posten nei attribuëiert gi sinn an deemno op zivill Personal konnten iwwerdree ginn.

An dat ass eeben dann och d'Zil vum Gesetz. Et geet drëm, dës Plaffong ganz opzehiewen. Just bei de Soldat-volontairé bleift de Plaffong vun 800 bestoen.

Dir wësst och, dass en neit Arméiskadergesetz an der Prozedur ass, wou och keng Plaffong méi virgesi sinn. Vu dass dee Projet de loi – dat ass e groussen, schwéieren Text – schon eng Zäitche beim Staatsrot läit an ee virusgesäit, dass dat vläicht nach e bësselche kann daueren, an hei awer elo Urgence besteet, ass decidéiert ginn, dës méi klenge Gesetz op den Instanzewee ze bréngen, fir schnell eng Léisung parat ze hunn. An dee Projet de loi ass deemno och den 28. Juli 2022 deposéiert ginn.

Mir hunn Avisen erakritt vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics an och vum SPAL, also vum Syndicat professionnel de l'Armée luxembourgeoise, dës jeeeweils de 17. Oktober 2022. D'CHFEP huet sech mam Text souwäit averstane gewisen, huet awer drop higewisen, dass de Fait, méi zivill Personal anzustellen, net dierft op d'Käschte goe vun de Militaires de carrière.

De SPAL sengersäits geet an eng änlech Richtung, ass awer nach méi kloer a sengen Aussoen a seet, dass e mat dëser Proposition net averstanen ass. Si sinn zwar frou, dass versicht gëtt, alles ze maachen, fir d'Personalproblemer an der Arméi ze léisen, mee an hiren Aen ass de Risiko awer ze héich, dass de Fait, ze vill zivillt Personal anzustellen, ze héich negativ Konsequenze kéint op déi militäresch Karriären hunn. Zum Beispill fäerte si, dass, wann all déi administrativ Posten an der Arméi vun Ziville géife besat ginn, da kaum nach Méiglechkeete géife bestoen, fir Alternativen ze fanne fir déijéineg Militär, déi, aus wéi enge Grënn och ëmmer, vläicht och physisch net méi fit genuch sinn, fir nach um Terrain ze schaffen, dass et dann eebe fir si an der Arméi schwéier ass, aner Alternativen ze fannen.

Fir si ass et wichteg, do de Rekrutement ze moderniséieren, fir och bei de Militärkarriäre méi attraktiv ze sinn. An ech wollt just drop hiweisen, dass mer dann do awer och nach eng Kéier driwwer wäerte schwätzen, wa mer nach eng Kéier iwwert den Text vum grousses Kadergesetz schwätzen.

De Conseil d'État huet säin Avis de 25. Oktober 2022 ofginn. Fir de Conseil d'État war d'Approche en gros korrekt, vu dass d'Regierung souwiso op d'Budgetsgesetz ugewisen ass, fir nei Posten ze schafen, deementsprechend och net, ech soen emol „iwwerdreiwe“ kann, och wann een d'Seuilen alleguerten ophieft. Par contre gouf et awer eng Opposition formelle op de proposéierten Artikelen 3 a 4 vum neie Gesetz, well se net konform mat eiser Verfassung sinn. An de Conseil d'État huet deemno gefrot, dass e Plaffong fir d'Effectiffer vun de Soldat-volontairë misst am Text stoe bleiwen.

Den 10. November hu mer den Text eng éischte Kéier an der Kommissioun analyséiert, fir dann och de 6. Dezember an der Kommissioun déi néideg Amendementer unzuhuelen, fir der Opposition formelle vum Conseil d'État nozekommen.

Den 23. Dezember 2022 huet de Conseil d'État säin Avis complémentaire eragereecht, wouno et nach eemol huet missen zu klenger Modifikatiounen kommen. Ech erspueren Iech elo déi technesch Detailler dovunner. Dat kënnt Der awer alles gären a mengem schrëftleche Rapport noliesen. A mir hunn de Rapport vun dësem Projet de loi dunn den 23. Februar ugeholl.

Wéi gesot, et geet elo drëm, kuerzfristeg déi Plaffongen opzehiewen, fir eng gewësse Lacune an der Personaldecke vun der Arméi ze behiewen, en attendant also, dass dat grousst Kadergesetz kann a Kraaft treden.

An an deem Sënn ginn ech dann och den Accord vun der gréngeger Fraktioun a soen Iech alleguerte Merci fir d'Nolautschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Rapportrice Stéphanie Empain.

An den éischten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Jean-Marie Halsdorf. Här Halsdorf, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV) | Merci, Här Präsident. Dir Dammen an Dir Hären oder léif Kolleeginnen a Kolleegen, effektiv stëmme haut e Gesetz, mat deem mer d'Organisation militaire e bëssen anescht maachen, wéi se bis elo war.

Ech wëll net op d'Detailler, wéi dat Gesetz entstanen ass, agoen. Ech mengen, eis Rapportrice, d'Madamm Empain, huet dat, dee schrëftlechen a mëndlechen

Rapport, wonnerbar gemaach. Ech wëll mech mat engem Punkt beschäftegen, dee mer Suerge mécht, Här Minister, dat sinn d'Avisen, déi mer kritt hu vum SPAL a vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics.

Well et ass jo esou, dass mer am Joer 2000 dervun ausgaange sinn, dass mer géife rekrutéieren an eiser Arméi, an zwar an deem Sënn, dass mer zweemol esou vill Militärléit géifen astelle wéi Ziviller. An déi Rechnung ass net opgaangen no zwee Joer. Duerfir ännere mer elo d'Gesetz. An duerfir kucke mer elo, méi no un d'Realitéit erunzekommen. An dass dat elo gemaach gëtt, fannen ech och richtig. Et muss ee kuerzfristeg reagéieren. Duerfir wäerte mer dat Gesetz och stëmmen, dat wëllt ech emol direkt virausschécken.

Mee wou ech mer Suerge maachen, ass, dass mer e Prinzip hee aféieren, dee bis elo ni do war. Et ass eng Aart Paradigmewissel. Bis dato war et nach ni esou an der Arméi, dass fir Plazen, fir déi bis elo ëmmer Militärléit agefallt gi sinn, elo zivill Leit agefallt ginn. Dat heescht, dat ass eng Aart Paradigmewissel an dat wäert och Effeten hunn op d'Duerstellung vun der Arméi. An et wäert emol op d'mannst derzou féieren, dass de Ratio vun de Leit, déi militäresch sinn an déi zivill sinn, wäert änneren. Mëttel- bis laangfristeg wäerte mer do en anert Erscheinungsbild kréien an d'Arméi wäert dann och anescht attraktiv ginn – ech nennen dat emol esou. An do ass et wichteg, dass een do um Ball bleift an dat am A behält.

Well bis elo war et jo esou, dat ass jo an deenen Avisen opgeworf ginn: Wann zum Beispill e Militär méi eeler war an en hat net méi déi physisch Stärkt, déi e virduen hat, da konnt en Aarbechten, déi net esou usprochsvoll waren, duerno maachen. Mee déi Plaze gi jo elo mat ziville Leit besat, soudass fir déi Leit, déi Militaires de carrière, déi méi eeler sinn a vläicht net méi esou staark, loosse mer soen, physisch Aufgabe kennen unhuelen, do eng nei Formel muss entstanen.

Duerfir, mengen ech, misst een do oppassen, wéi dat evoluéiert. An duerfir misst ee parallell dozou onbedéngt d'Militärkarriär méi attraktiv gestalten. Dat ass jo och vun der Rapportrice elo gesot ginn. De Rekrutement, dee muss reforméiert ginn, dat ass noutwendeg, dat muss och schnell goen. Émsou méi, mengen ech, well mer elo an enger Situatioun sinn hei an Europa an an der EU, wou och d'Situatioun an Europa an an der EU anescht ginn ass. Ech mengen, d'Geforenzen an Europa ass anescht ginn, wéi se nach virun zéng Joer war. An doraus ergi sech dann och militäresch Obligatiounen fir déi eenzel Länner.

Duerfir, mengen ech, misst mer kucken, esou séier wéi méiglech déi Reformen ze setzen, a mir missten och kucken, wa mer evoluéieren, dass mer do – ech ginn dervun aus, dass dat och gemaach gëtt – am Verglach zu eisen Nopeschlänner, der Belsch, Frankräich an Däitschland, déi Norméierungen, déi do gefrot sinn, dann och respektéieren.

Mir schaffe vill mat de Belsch zesummen. Ech ginn dervun aus, dass dat och ass. Ech weess och, dass eis Arméi anescht ausgeriicht ass wéi eng Belsch, eng franséisch oder all déi aner an Europa, well mer e klengt Land sinn. Mee trotzdem, déi Norméierung, déi ass wichteg, well d'Erausforderungen sinn ëmmer déi selwecht an d'Sécherheets... sinn och déi selwecht. Duerfir, mäi Soucis – oder der CSV hire Soucis – ass deen, dass séier reforméiert gëtt an dass gekuckt gëtt, esou séier wéi méiglech och iwwer e Monitoring ze kucken, wéi dat an der Arméi weidergeet.

Mir solle jo déi grouss Reform kréie vun der Organisation militaire, da wäerte mer nach eng Kéier hei

doriwwer diskutéieren. Mee ech maache mer e bësse Suergen an ech hoffen, dass mer do d'Kéier kréien an dass mer eis Arméi kënne méi attraktiv maache par rapport zu anere Verwaltung beim Staat, wéi zum Beispill d'Polizei, wéi zum Beispill déi Leit, déi am Prison schaffen. Oder och am Generelle beim Staat, do ass am Fong geholl de Rekrutement vill méi ..., ech soen emol „vill méi sexy“ vläicht wéi fir an d'Arméi, well e manner Ufuerderunge stellt.

Här Minister, ech weess, Dir probéiert, Äert Bescht ze maachen. Mir wäerten dat Bescht maachen a mir wäerten dat Gesetz hei stëmmen. An ech soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Halsdorf. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

M. Gusty Graas (DP) | Merci, Här President. Ech mengen, et ass evident, dass een – leider, muss ee soen – an dësen Zäiten ëmmer méi eng staark Arméi brauch, och Lëtzebuerg. Déi international Situatioun huet dat an deene leschte Méint méi wéi kloer ënnerstrach. Et kann een direkt e Lien vun Ukrain-Krich maachen an da weess een, dass an noer Zukunft eebe mussen, och wann een dat net gäre seet, méi staark Arméien opgebaut ginn. Et muss méi opgerüst ginn. An och e klengt Land wéi Lëtzebuerg huet do säi Rôle ze spillen. Och wa mir e bescheidenen Acteur sinn, sou heescht dat awer net, dass mer net mussen all eis Moyenen opbréngen, fir awer och an der gemeinsamer Verdeedegung e wichtige Rôle ze spillen.

Da si mer natierlech ganz séier och bei eise Rôle um Niveau vun der NATO. Et gëtt eis – net zu Onrecht – munchmol reprochéiert, dass eise Beitrag, deen de Moment bei plus ou moins 0,7 % vun eise PIB läit, jo awer relativ bescheiden ass. Jo, dat stëmmt och. Mir sollen also duerfir ganz vill Efforte maachen, fir dass mer och no bausse weisen, dass Lëtzebuerg bereet ass, säin Obulus an Zukunft ze leeschten.

Natierlech mierkt een elo, dass mer hei zu Lëtzebuerg awer gewësse Problemer hunn, wat d'Attraktivitéit vun der Arméi u sech ubelaangt. Mir spieren, dass leider net méi oft genuch virun allem jonk Leit bereet sinn, an d'Arméi ze goen. Dofir muss ee sech och Gedanke maachen: Wou leien d'Grënn? Firwat ass déi Attraktivitéit net grouss genuch? Obwuel een awer fairerweis hei muss soen, dass eng Rei Efforte gemaach gi sinn an och gemaach ginn, fir no bausse awer d'Attraktivitéit vun der Arméi duerststellen. Ech erënneren hei un déi sëllegen Annoncen an der Press dobaussen. Ech erënneren un eisen Informationsbüro. Ech erënneren drun, dass awer och um Niveau vun de Schoulen ëmmer versicht gëtt, d'Arméi positiv duerststellen.

Natierlech si mer dann och ganz séier beim Militärsgesetz. Et ass e bëssen ze bedauern, dass mer dat nach ëmmer net konnten hei stëmmen. Mir waarden natierlech op den Avis vum Conseil d'État. Do solle jo u sech zwou nei Karriären ageféiert ginn, B1 respektiv A2, wouvu mer eis och erhoffen, dass dann, wéi gesot, d'Attraktivitéit vun der Arméi wäert an d'Luucht goen.

Da muss ee sech natierlech awer och d'Fro stellen, an ech denken hei virun allem un d'Offiziéeschkarriär, ob een net soll driwwer nodenken, ob déi net och muss opgemaach gi fir Netlëtzebuerger. Dat ass keen neie Sujet.

(Interruption par M. Fernand Kartheiser)

Här Kartheiser, et ass keen neie Sujet. A mir hunn iwwregens déi ënnescht Karriäre jo opgemaach. Da muss een eeben och awer de Courage hunn,

zumindst an engem Land wéi Lëtzebuerg, wou 50 % vun den Awunner Netlëtzebuurger sinn, fir d'Fro ze stellen, ob net och an där Karriär awer kënnen Netlëtzebuurger rekrutiert ginn. An déi Diskussioun soll een op alle Fall an aller Serenitéit féieren.

De Manko u Volontairé fir d'Karriär vum Militär ass, wéi gesot, e gréissere Problem. Dat hu mer jo och an deene leschte Jore gesinn. D'Statistik beweist et an do-wéinst si mer jo och haut um Punkt, dass mer mussen iwwert dat Gesetz hei iwwerhaapt diskutéieren. A mir mussen awer oppassen, dass mer e gudden Equilibre hierstellen zwéischent der Militärkarriär an der ziviller Karriär innerhalb vun der Arméi. An ech wëll och do kuerz op den Avis vum SPAL agoen a se zitieren, do, wou se ënner anerem schreien: „Certains militaires qui ne possèdent plus la condition physique pour participer activement au terrain peuvent courir le risque d'être bloqués dans leur carrière si tous les postes administratifs et techniques sont occupés par des civils.“ Wéi gesot, och do mussen mer versichen, dass mer e gudden Equilibre hierstellen.

Mir kënnen also, wéi gesot, dat awer novollzéien, dass eeben elo e Plaffong vun deenen 800 Leit festgehalen gëtt. Dat gëtt eis u sech méi Transparenz, och méi einfach Méiglechkeeten, fir eeben an Zukunft kënnen ze rekrutieren. Duerfir schéngt eis dat och eng ganz realistesch Approche ze sinn.

Ech wëll ofschléissend hei och nach eng Kéier betounen, dass et jiddefalls fir eis als Demokratesch Partei ganz wichteg ass, dass mer an Zukunft eng staark, eng effikass Arméi och hei zu Lëtzebuerg hunn, wuel wëssend, dass eise Rôle natierlech dobause bescheiden ass. An awer hu mer déi Verflechtung, an do-wéinst, wéi gesot, sti mir och zu allen Initiativen, déi derzou bäidroen, d'Lëtzebuurger Arméi nach wie vor ze valoriséieren an och dobause duerststellen, dass mer eise Rôle kënnen erfëllen. An an deem Sënn ginn ech selbstverständlech och den Accord vun der DP zu deem Gesetzesprojet.

Ech soen Iech Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Graas. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Lydia Mutsch. Madamm Mutsch, Dir hutt d'Wuert.

Mme Lydia Mutsch (LSAP) | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, dëse Gesetzesprojet ass also an de Kontext vun de Rekrutementer bei der Lëtzebuurger Arméi ze setzen. Effektiv war et net méiglech, de Rekrutierungsplang, deen 2021 gestëmmt gi war, anzehalen, well d'Arméi, gradwéi vill aner Beräicher, mat engem Personalmangel konfrontéiert ass. Dëst Gesetz féiert dozou, dass de Rekrutementsplang net muss adaptéiert ginn. Mat der Flexibilität, déi eis dëst Gesetz gëtt, wäert et méi einfach sinn, fir d'Rekrutementer an déi aktuell Situatioun unzepassen an d'Bestriewunge fir eis Arméi weider ze attraktivéieren aktiv ze begleeten, well déi legal Limite fir de Personalbestand an de verschidene Karriäre also mat deem Gesetz ofgeschaf ginn. Beim Entstoe vun neie Poste kéint den Effectif légal net iwwerschratt ginn, wat eng Aschränkung duerstellt géif.

Als LSAP begrësse mir déi méi grouss Flexibilität, déi mir mat deem Projet de loi schafen. Falls sech d'Besoin vun der Arméi, wat d'Personal an de verschidene Karriären ubelaangt, an Zukunft änneren sollten, muss d'ArméiGesetz net allkéiers erëm adaptéiert ginn.

Wat déi fräiwëlleg Zaldote betrëfft, gëtt e Contingent vun 800 festgehalen. Fir de Remarque vum Staatsrot Rechnung ze droen, sinn d'Offizierkandidaten,

déi fräiwëlleg Zaldoten an der Reconversiou an déi fräiwëlleg Sportszaldoten aus der Elittesektioun vun der Arméi an deem Chiffer abegraff. Och dëst féint eis Zoustëmmung, dat ëmsou méi, well mir als Kommissioun och dem Staatsrot Satisfaktioun konnte ginn.

Aus all deene Grënn, Här President, ginn ech heimat den Accord vun der LSAP-Fraktioun, soen der Rapportrice fir hire gewinn gudden an ausféierleche Rapport, souwuel schrëftlech wéi och mëndlech, Merci, an Iech Merci fir d'Attentioun.

Une voix | Très bien!

Mme Lydia Mutsch (LSAP) | An ech mengen, den Accord vun der LSAP-Fraktioun, deen hat ech scho ginn, well dat war och wichteg.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Mutsch. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Fernand Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Villmools merci, Här President. Wa mer dat Gesetz hei liesen, dann ass dat Éischt, wat engem opfällt, dass deen Text „museal“ ass, fir et esou ze nennen. Deen ass iwwer Joren net méi ugepaakt ginn an en ass eng wonnerbar Lektür, wann ee sech wëll froen, wéi eng Verwaltung am Lëtzebuurger Staat déi ass, déi am meeschte vernoléisst gouf vun der Regierung an deene leschte Joren. D'Antwort ass: d'Lëtzebuurger Arméi. Fir déi nächst Quizemissioun kënnt Der Iech dat mierken. D'Lëtzebuurger Arméi ass déi Verwaltung, déi komplett vernoléisst ginn ass, an net nëmmen ënnert der Gambia-Regierung, mee och scho virdrun, fir dat ganz kloer ze soen!

(Interruption)

An et ass elo esou – well ech wëll direkt op den Här Graas reagieren –, ...

Plusieurs voix | A!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, majo! Well ech mengen: „à tout seigneur tout honneur“.

Ech wëll direkt reagieren, well wat hu mer hei? Nee, wat hu mer hei? Souguer an Europa hu mer eng Dispositioun, dass Funktiounen beim Staat, déi souverän sinn, dass souverän Funktiounen fir Ressortissants nationaux reservéiert sinn. Gambia huet dat Schrëtt fir Schrëtt ugefaangen auszehielegen: D'Attachés de justice, déi bei Decisiounen kënne matwierken, dat ass eng Ausnam. Et gëtt där nach, wou mer mierken ... Bei der Police gëtt et esou Diskussiounen, och an der Defense gëtt et auslännesch Leit, déi do schaffen, déi alleguer e bëssen an deem Domän Schrëtt fir Schrëtt kommen. Et ass esou e bequeeme Wee!

Ech hu mech gefrot, wéi ech hei der DP nogelauscht hunn: Wat hätte se da gär? Wëll d'DP eng Légion étrangère? Mee och an där franséischer Légion étrangère sinn d'Offizier Fransousen! Dat muss een och soen. Hei sollen d'Offizier elo ..., ech weess net. Oder wëllt Der privatiséieren? Ech hunn eng Iddi, Här Graas: De Wagner-Grupp, deen huet bestëmmt geschwënn Zäit, da kënnt Der privatiséieren.

Plusieurs voix | O!

M. Fernand Etgen, Président | O, Här Kartheiser ...

(Exclamations)

M. Marc Goergen (Piraten) | Dat ass awer richtig peinelch.

M. Dan Kersch (LSAP) | Do kënnt Dir jo dann d'Relatiounen hierstellen.

M. Fernand Etgen, Président | Här Kartheiser ...

M. Dan Kersch (LSAP) | Dir kënnt jo dann d'Relatiounen hierstellen, do sidd Dir bestëmmt gutt inspiréiert.

M. Claude Lamberty (DP) | Zu dësen Zäiten esou Beispiller ze huelen! Nee, incroyable, incroyable, d'ADR!

M. Fernand Etgen, Président | Här Kartheiser ...

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech wëll hei kloer soen, dass mir als ADR ...

M. Gilles Baum (DP) | Dat do ass e grave Faux pas, Här Kartheiser!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Dat ass guer kee Faux pas!

(Brouhaha général)

Ech wëll Iech eppes kloer soen, ...

(Interruption)

Jo, jo, jo. Ech wëll iech eppes kloer soen: Mat eis bleift d'Arméi eng souverän Funktioun vum Staat an et gëtt net ausgelagert un iergendwellech aner Iddien, dass elo Ausländer do sollen hikommen. Dat ass net de Wee!

De Wee, dat ass eppes ganz anescht. De Wee ass, fir d'Lëtzebuurger Arméi attraktiv ze maachen! An do hutt Dir selwer dozou bäigedroen an deene leschte Joren, dass se ëmmer mander attraktiv ginn ass. Hutt Dir net ...? Dir waart et dach, déi d'Virrechter vun den Zaldoten – wéi d'Prioritéitsrechter, d'Exklusivitéitsrechter – Schrëtt fir Schrëtt ofgeschaaft hunn. An natierlech melle sech da manner Leit an d'Arméi.

Wësst Der, mir hunn hei eng Motioun viru Kuerzem deposéiert. Mir hunn eng Motioun deposéiert, wou mer gesot hunn: Mir hätte gär, dass d'Zaldoten emol op d'mannst de Mindestloun verdéngen! An déi gëtt elo an d'Defensekommissioun verwisen, do wäerte mer nach kënnen driwwer schwätzen, Här Minister, well ...

M. François Bausch, Ministre de la Défense | ... haut dorobber, Här Kartheiser, well dat ass net wouer, wat Der riet.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Wat ass net wouer?

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Dat ass falsch, wat an Ärer Motioun steet.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Nee, da schwätze mer an der Kommissioun driwwer.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Jo, ech ...

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Et ass nämlech guer net falsch.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Mir schwätzen hei driwwer, hei!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, jo.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Wann Dir et hei opwerft, wann Dir hei kënnt egal wat behapten, ...

(Coups de cloche de la présidence)

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, jo.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | ... muss ech Iech och hei kënnen äntweren.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, da kucke mer dat.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Kee Problem.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Da bréngt d'Zifferen mat, da kucke mer dat!

(Coups de cloche de la présidence)

Op jidde Fall, mir sinn der Meenung, si verdéngen emol net de Mindestloun. Mir hunn dat gekuckt, och mat der Gewerkschaft. Mir hunn déi lescht Zifferen geholl.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Dir hutt dat net gekuckt! Mat der Gewerkschaft!

(Coups de cloche de la présidence)

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, jo. Mir hunn déi lescht Ziffer geholl, ier mer dat deposéiert hunn.

Mee maacht d'Armée attraktiv, fir datt d'Leit kënnen kommen, an da komme se och! Kuckt, datt se en interessanten Déngscht hunn, datt déi ganz Déngschtzäit sënnavoll ass, datt se sech wierklech do gutt fillen! Kuckt, datt d'Formation während der Militärszäit gutt gemaach gëtt! Well dann, wann d'Leit och wëssen, datt se, wa se sech an d'Armée mellen, eng gutt Formation kënnen kréien, mee da si se och interesséiert. Debouchéen, Formation, gutt bezuelt – dann hutt Der Leit, déi an d'Armée kommen!

Dir hutt an deem Cadre supérieur – fir do nach eng Kéier drop zrëckgekommen, wou den Här Graas proposéiert huet, Ausländer ze engagéieren – och do e gutt Beispill, wéi d'Armée vernoléisst ginn ass, well an allen aneren Administratiounen vum Staat, an der Tëschenzäit och bei der Police, hu mer ewell eng A2- an eng B1-Karriär. Dat hu mer an der Armée nach ëmmer net! Dat Gesetz ass ennerwee, et ass wouer. Mee wéi laang ass dat schonn ennerwee? Wéi laang ass dat an der Armée net gemaach ginn, wou et an anere Verwaltungen ageféiert ginn ass? Mir hunn nach ëmmer keng A2-, mir hunn nach ëmmer keng B1-Karriär an dat decouragéiert och d'Leit.

An dat, wat d'Ennereffizieschgewerkschaft gesot huet an och d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics, ass absolut richteg. Dir hutt iergendwéi ni eng Kéier an Ärem Liewen ... Als Militär kommt Der op e Punkt, wou Der net méi iwwerall kënn matmaachen, well Der et gesondheetlech a physisch einfach net aushaalt. Jo, da mussen déi Leit eng aner Verwendung kréien am Kader vun der Armée oder iergendwéi an enger Verwaltungsaufgab. An dat gëtt a Fro gezunn doduerch, datt Zivilisten dohinner kommen. An dat ass net de But vun der Armée, well och déi militäresch Funktioun huet hir eege Spezifisitéiten, si huet hir eege Spezifisitéiten. Si hunn eng Disponibilitéit, déi d'Zivilisten net hunn. Si hunn e Code de déontologie an en Disziplinarrecht, dat d'Zivilisten net hunn, an déi mussen kennen agesat ginn. An dofir ass et och konzeptuell net richtig, eng ganz Rei militäresch Funktiounen duerch ziviller ze ersetzen.

Aus all deene Grënn ... Mir stëmmen dat hei mat, mee et ass e Gesetz, dat weist, wéi staark d'Lëtzebuurger Armée vernoléisst ginn ass an deene leschte Joren.

An nach eemol: Mir wäerten eis mat Hänn a mat Féiss dergéint wieren, datt déi souverän Funktiounen beim Lëtzebuurger Staat Administratioun fir Administratioun ausgelagert ginn, datt ëmmer manner Leit Lëtzebuergesch schwätzen, och an deenen héije Funktiounen beim Lëtzebuurger Staat. Mir wëssen, well mir hate mat enger ganzer Rei Administratiounen an deene leschten Deeg Kontakt, an de leschte Wochen an Deeg – do sinn der och derbäi, déi enner Ärer Verantwortung sinn, Här Minister –, wou mer gesot kruten, datt verschidden intern Reuniounen a Lëtzebuurger Verwaltungen ewell op Franséisch oder op Englesch heiansdo geféiert ginn, ganz einfach, well déi Leit, déi do sinn, kee Lëtzebuergesch méi kennen. Dat ass net eis Visioun vum Lëtzebuurger Staat!

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An d'Wuert geet direkt un den Här Gusty Graas weinst Fait personnel.

M. Gusty Graas (DP) | Jo, net nëmme weinst Fait personnel. Fir d'Éischt muss ech emol soen, datt ech

iwwerrascht sinn, datt e Mann wéi den Här Kartheiser, virun deem ech trotz senger munchmol dach schwéier novollzéibaren Aussoen, déi en ëmmer esou mécht, awer e gewëssene Respekt hunn, bei deem ech nach ëmmer der Meinung war, datt en eng gewëssene Kultur huet, eng gewëssene Bildung huet, awer hei eng Ausso mécht, déi net nozovollzéien ass, datt en hei op eemol eng Relatioun hierstellt, eng Ausso mécht, déi e Member vun enger, mengen ech, awer dach Partei, déi awer wierklech zu deem Land scho ganz vill Positives bäidroen huet, a Relatioun setzt mat engem gewëssene Wagner-Grupp.

Ech géif Iech wierklech bieten, Här Kartheiser: Entschëllegt Iech fir dat, wat Der elo hei gesot hutt, well déi Ausso do, an ech mengen Dir hutt dat un der Reaktioun hei vun alle Bänke gemierkt, war méi wéi onglécklech. Ech wëll keen aneren Term gebrauchen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Gusty Graas (DP) | Dat ass emol dat Éischt. Dat Zweet: Ech wëll Iech drop hiweisen, datt ufangs 2000 ... Dir kennt d'Militär vill besser wéi ech, dat ginn ech gären zou, mee Dir wësst, datt ufangs 2000 ënnert dem Verdeedegungsminister Charles Goerens deemools d'Militär opgemaach ginn ass, déi ennescht Karriären, fir Netlëtzebuurger.

Ech soen awer ganz éierlech, wann ech haut op d'Promesse solennelle ginn an ech gesinn do Leit, wou ee schonn optesch gesäit, datt déi kee konkreete Lëtzebuurger Hannergrond hunn, da mécht dat mir Freed, da spigelt dat awer d'Lëtzebuurger Gesellschaft zrëck!

Une voix | Très bien!

M. Gusty Graas (DP) | Wann do jonk Leit stinn, déi net esou ausgesi wéi Dir a wéi mir, vläicht awer vill méi schéi si wéi mir zwee, mee déi awer eng aner Hautfaarf hunn, déi och vläicht eng aner Sprooch, eng aner Langue maternelle hunn, an déi si bereet, sech fir d'Lëtzebuurger Armée ze engagéieren, gesitt Dir dat als en Nodeel un? Ech net, a meng Partei mat Sécherheet och net!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Gusty Graas (DP) | Dat spigelt wierklech ganz kloer erëm, fir wat dat Land hei steet. A wou gesitt Dir dann elo den Ënnerscheid zwëschen enger Carrière inférieure an enger Carrière supérieure. Firwat soll et net och do Leit ginn, déi bereet sinn, sech fir Lëtzebuerg anzusetzen, déi vläicht an anere Migrationshannergrond hunn, vläicht eng aner Langue maternelle hunn, mee sech fir dat Land hei wëllen engagéieren? Mir sinn ee Land, mir sinn eng Natioun. An da spillt et dach keng Roll, wéi eng Hautfaarf datt ech hunn, wéi eng Langue maternelle datt ech hunn!

Dowéinst, wéi gesot, nach eng Kéier, Här Kartheiser: Dir enttäuscht mech! Wierklech, Dir enttäuscht mech an Ärer Positioun. A gleeft mer es, ech si stolz, awer enger Partei unzuegehéieren – an ech mengen, och am Numm vun enger Regierung schwätzen ze kënnen –, déi do eng aner Attitüd huet, déi vill méi eng transparent, vill méi eng oppen Attitüd huet. An ech géif Iech bieten, endlech emol eng Kéier dovunner erfzekommen. Et géif Iech vläicht och net schlecht zu Gesicht stoen.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Graas. An d'Wuert geet zrëck un den Här Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Den Här Graas huet vill gesot an ech wëll mat deem Wichtigsten ufänken, ganz direkt: Här Graas, dee Respekt, deen Dir mir weist, dee kann ech nëmme reciproque och Iech

weisen. Och ech respektéieren Är Bildung, Äert Wëssen, an dofir ass den Dialog hei ëmsou méi begrëssenswäert.

Sollt ech Iech schockéiert hu mat deem Beispill, wat ech fir d'Privatiséierung gewielt hunn – dat hunn ech extra geholl, well dat e bëssen absurd ass –, mee da wëll ech Iech effektiv ëm Entschëllegung bieten. Ech wollt Iech net schockéieren. Ech wollt awer illustréieren, zu wat dat ka féieren, wann op eemol Arméiaufgaben net méi souverän vun eise Leit gemaach ginn.

(Interruption)

Et ass eeben e Beispill gewiescht.

(Interruption par M. Gilles Baum)

A wéi gesot, ech wollt Iech net schockéieren. Jo, et ass ..., mee ech wëll dat elo net diskutéieren. Ech wollt op dem Här Wagner, pardon, dem Här Graas seng aner Froen agoen, ...

(Interruptions)

... dem Här Graas seng aner Froen agoen ...

M. Gusty Graas (DP) | Esou schlëmm wäert ech jo awer net sinn, datt Der mech elo nach mam Här Wagner hei vergläicht!

Mme Nancy Arendt épouse Kemp (CSV) | Dee souz emol op Ärem Stull, Här Graas.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Gelif? Nee, ech hu mech jo elo geiert. Ech mengen, ech wollt op dem Här Graas seng aner Kommentaren agoen. An ech hunn deen emotionalen Discours do natierlech héieren an ech hu mech un dat erënnert, wat mer deemools ..., well ech war bei ville vun deenen Diskussiounen derbäi, wéi fréier d'Armée opgemaach ginn ass. An et ass wierklech eng ganz interessant Diskussioun.

De groussen Ënnerscheid ass deen, datt Ënneroffizier an Offizier Fonctionnaire sinn. En Homme de troupe ass kee Fonctionnaire. Dat war ëmmer dee legalen Ënnerscheid, dee gemaach ginn ass. Et ass och dat, wat bei aneren Administratiounen ass. Mat deem Argumentaire, deen Dir do hutt ... Ech hunn net vun Hautfaarf a Sprooch an esou weider ..., dach, vu Sprooch hunn ech geschwat, well et ass eng wichteg Verständnegungsbasis. Hautfaarf hutt Dir an d'Spill bruecht. Mee et geet einfach hei ëm e legale Prinzip, nämlech datt Beamten – an Zaldote si keng Beamten – och no europäeschem Recht, wat d'Fonction souveraine ugeet, solle Staatsbürger vun deem Land sinn, dat eebe Memberstaat ass. An dat ass bei den Zaldote ganz anescht.

Bei den Zaldoten hu mer awer och e Problem. An dee Problem ass, datt déi Staaten, wou se hierkommen, am Prinzip müssen domadder averstane sinn, well am internationale Recht ass et esou, datt een e Lien de loyauté huet géintwärtig deem Land, vun deem een d'Nationalitéit huet. Wann dann elo e Portugis oder en aneren, e Belsch, an der Lëtzebuurger Armée déngt, dann ass dat e Problem am internationale Recht.

A mir haten deemools gesot, mir missten allkéiers den Accord froe vun deem Land, wou en hierkënn. Dat huet sech zwar agebiegert, datt dat net gemaach gëtt, well déi Länner keng Opposition gesot hunn, mee am Prinzip hätte se d'Recht dozou. Si hätten dat Recht fir ze soen: „En Nationalen, deen eis Nationalitéit huet, kann zum Beispill, wa Lëtzebuerg Peacekeeping mécht am Land X, wou mir besonnesch Interessien hunn ..., da wëlle mir net, datt eise Staatsbürger do matmécht.“ Vollkomme legal. Och dat ass e Problem.

Hu mer Lëtzebuurger, déi dat maachen, dann ass dee Problem natierlech net do an et wier einfach.

Wat mer elo gär hätten ... Ech mengen, Dir haalt de Plädoyer fir d'Internationaliséierung vun der Arméi, ech sinn do vill méi virsiichteg. Mee ech mengen, wat mir eis eigentlech géife wënschen, dat wär, datt dee Patriotismus, datt mer deen esou héichhalen an datt mer de Leit esou attraktiv Konditiounen bidden, datt d'Lëtzebuerger sech méi verstärkt erëm an d'Lëtzebuerger Arméi mellen. Dat ass eigentlech den Objectif, dee mer solle verfolge, amplaz eis Méiglechkeeten ze iwwerleeën, fir d'Arméi fir Ausländer ëmmer méi opzemaachen. Ech mengen, dat ass sécher net dee richteg Wee.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Kartheiser. An d'Wuert geet nach eng Kéier zrëck un den Här Graas.

M. Gusty Graas (DP) | Jo, ganz kuerz. Merci, Här President. Här Kartheiser, erlaabt mer, Iech awer ze soen: Dir maacht en Denkfeeler! Dir maacht en Denkfeeler an deem Sënn: Dir vergiesst, datt Lëtzebuerg agebonnen ass an eng international Communautéit. Mir sinn agebonnen an eng Europäesch Unioun vu 27 Memberstaaten a mir si virun allem agebonnen an eng NATO mat 30 Memberstaaten, hoffentlech muer mat 32. Da kënnt Der also net Äre Gedanke reng op d'Lëtzebuergesche Situatioun konzentréieren. Mir sinn haut an enger ganzer internationaler Communautéit. An dann därfer een awer net esou – entschëllegt elo vläicht den Ausdruck – e bësselche méi limitéiert denken, andeem datt ee mengt, et dierften dann och nëmmen exklusiv Lëtzebuerger sech fir dat Land asetzen, wat u sech eng Aufgab huet, déi internationale Charakter huet. Also wou läit dann do de Problem? Erkläert mer dat awer!

M. Fernand Etgen, Président | D'Wuert geet nach eng Kéier zrëck un den Här Kartheiser.

(Brouhaha)

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Dat ass esou, Dir Dammen an Dir Hären, wann ...

M. Fernand Etgen, Président | Den Här Graas huet den Här Kartheiser direkt ugeschwat gehat ...

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Voilà!

M. Fernand Etgen, Président | ... an duerfir geet d'Wuert nach eng Kéier zrëck un hien.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Esou ass dat am Parlament. Villmools merci, Här President.

(Interruption)

An et ass ganz einfach esou, datt den Denkfeeler, datt den Denkfeeler ...

(Interruption et brouhaha)

Nee, nee, dat ass scho richteg esou. Mir haten dat och bei anere Saachen. An ech mengen, et ass wierkelech e wichtege Dialog, dee mer hei féieren, well den Här Graas huet erëm eng Kéier, wéi et bei him dacks de Fall ass, eppes Wichtige ugeschwat. En huet gesot, jo, Lëtzebuerg ass Member vun enger Rei vun internationalen Organisatiounen. A jo, selbstverständlech, besonnesch als klengt Land beweege mer eis an engem internationale Kontext.

Dat ännert awer näischt un der Rechtssituatioun. Well déi Rechtssituatioun, déi ech hei zitëiert hunn, ass déi selwecht an Däitschland, a Frankräich, an der Belsch, an anere Memberstaate vun der Europäescher Unioun. An do ass einfach dee Prinzip vun der Souveränitéit beim Militär iwwerall etabléiert. Mir hunn hei ..., mir si scho méi wäit gaange wéi an anere Länner, doduerch, datt mer bei den Hommes de troupe, also bei den Netbeamten an der Arméi, opgemaach hu fir aner EU-Bierger. Mir ginn also elo scho méi wäit wéi aner. Mir hunn et awer net

opgemaach fir zum Beispill all NATO-Staaten. Dat ass eppes, wat ech op jidde Fall net wéisst. En tierkesche Staatsbierger ka menger Meenung no net einfach hei an der Lëtzebuerger Arméi déngen, obschonn d'Tierkei an der NATO ass.

Do gëtt et einfach Grenzen. Mir haten dat, wann ech mech richtig erënneren, fir EU-Bierger opgemaach. An an der EU ass et jo effektiv esou, datt zënterhier a verschiddenen Traitéeen och eng Dimensioun vu gemeinsamer Verdeedegung ageschriwwen ginn ass, quitte datt se sech nach net an deem Sënn op d'Zesummesetzung vun den Arméien deklinéiert. Op jidde Fall respektéieren ech Är politesch Intentioun, mee am Abléck stëmmt se net mat där rechtlecher iwwereneen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. Ech mengen, da fuere mer elo weider mat der Diskussioun iwwert dësse Projet de loi an da geet d'Wuert un den honorabelen Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. A schwierigen Zäiten, an dat gesi mer elo mam Ukrain-Konflikt, ass et wichteg, dass mer eng staark Arméi hunn an dass mer se och weiderhi stäerken. Et ass och richteg, dass eis Arméi méi Leit brauch, an et ass awer och leider richteg, dass déi a leschter Zäit gefeelt hunn.

Ech hat eng Question parlementaire gestallt am August d'lescht Joer, dat war d'6520, op déi de Minister mer geäntwert huet, dass bei de Karriärsoldaten am Moment 120 Leit géife feelen. Dat heescht, et muss esou oder esou eng politesch Reaktioun kommen, wa mer wëllen, dass eis Arméi och an Zukunft ka weiderhi fonctionéieren. Wëssend, dass en neit Gesetz ënnerwee ass – dat deelen ech och, dass et ze laang dauert an dass eis Arméi dat scho laang gebraucht hätt –, musse mer eis Gedanke maachen, wéi mer déi Arméi kënne méi attraktiv gestalten. Ob dat elo mat méi zivillem Personal ass, dat sief dohinnergestallt.

Ech hu mer déi eenzel Avisen, virun allem dee vum SPAL, och ugekuckt, wou de SPAL natierlech och zu Recht kritiséiert huet, dass e net gefrot gi war, obwuel dat awer rechtlech eigentlech hätt misse sinn, an duerno den Avis immens laang gedauert huet, bis en dann de Wee an d'Chamber fonnt huet. E werft och Froen op, déi berechtigt sinn. An ech rechnen der Madamm Empain dat och héich un, dass se am Detail nach eng Kéier op den Avis agaangen ass. Et huet eis awer trotzdeem elo net derzou beweegt fir ze soen: Mir stëmmen d'Gesetz net mat.

Mir wäerten d'Gesetz haut matstëmmen. Et ass net déi besch Léisung. Et bleift fir eis nach ëmmer, dass een d'militäresch Karriäre muss ausbauen an dass déi musse méi attraktiv ginn, och fir d'Karriären duerno. An dat heiten ass elo eng Léisung, déi een aus der Situatioun eraus muss fannen. Et muss ee sech do och bewosst sinn, dass eis Arméi zesumme mam CGDIS, mat der Police, mat der Douane quasi eng Konkurrenzsituatioun huet, dass mer e bëssen an deene selwechte Filiären, dem selwechte Personal fëschen an dat et net onbedéngt méi einfach mécht, fir Leit ze fannen.

Eng Kritik awer och nach op aner Projeten herno, déi mer dës Woch a viru 14 Deeg presentéiert kruten – ech hat et och an der Kommissioun du scho gefrot –, dat ass zum Beispill den neien SES-Satellit oder de Cloudcomputing, wou ech mech elo net iwwert de Projet selwer äusseren, mee wëll soen, dass do a sech och just eng Aart Outsourcing ass. Dat heescht, dat si Projeten, déi eist Militär zwar kritt, mee wou awer keen Zaldot agestellt gëtt, kee fir eis Arméi herno wäert agestellt ginn. Dat heescht, mir huelen do

zwar – aus dem Kapp eraus – eng Kéier 200 an eng Kéier 250 Milliounen an de Grapp, mee mir schafe keng Attraktivitéit, fir dass Leit bei d'Arméi ginn, well déi schaffen net do.

Dat heescht, et si Projeten, wou mer op enger Säit d'SES hunn an eng Privatfirma herno sech wäert drëm këmmen. Dat ass eeben eng Fro, déi ee sech och eng Kéier politesch muss stellen, ob ee mat esou Projeten awer net d'Attraktivitéit vun eiser Arméi schwächt. Op där enger Säit: Mir hunn net genuch Leit, déi bei d'Arméi ginn. Op där anerer Säit: Wann d'Regierung seet, mir huele Privatfirmen, mir huelen Externen, déi fir eis Arméi schaffen, mécht dat se net esou attraktiv wéi et eigentlech misst sinn. An dat ass och warscheinlech dat, wat sech vill Jonker froen.

Dann nach e bësse méi aktuell: Mir haten déi Diskussioun jo ronderëm en Dokter an der Arméi, wou dee selwechte Problem erëm war. Dat war och erëm Outsourcing, en Externen, deen dohinnerkomm ass. An do muss een awer ... Ech ginn elo net op den Dossier selwer an, mee ech ginn awer op dat an, wat mer an der Kommissioun duerno diskutéiert hunn, wéi et iwwerhaupt gestallt ass am Generellen ëm d'Medezinn, ëm d'Dokteren an der Arméi, ob mer do net missten emol e bëssen eng Reform maachen, well et si jo net genuch Dokteren, wéi mer gewuer gi sinn, déi an der Arméi tätég sinn. D'Arméi kënnt och do net no. Infirmiere sinn der do, Doktere sinn der net genuch do. A wéi mer dann domadder an Zukunft sollen ëmgoen, well fir eis Piraten ass et net esou, dass mer müssen op Externen oder sollten op Externen zrëckgräifen.

Mir hu gesinn, dass dat schifgaangen ass. An do ginn ech dem Minister emol net d'Schold, well dat ass jo och bei de Kontrolldokteren op enger anerer Plaz mat där selwechter Persoun geschitt. Mee et muss ee sech awer eng Kéier iwwerleeën, wa mer eng Arméi hunn, déi gewëssen Aufgabe soll erfëllen, firwat mer do esou oft, sief et elo bei de Projeten, déi presentéiert ginn an déi deemnächst an d'Chamber wäerte kommen, sief et bei – wat fir mech eigentlech intern misst sinn – der Infirmerie, den Dokteren, op extern Leit zrëckgräifen.

Ech hoffen, dës Gesetz verbessert eppes un der Situatioun, well eis Arméi huet et eeben duerch d'Rekrutementsproblemer net einfach, mee mir brauchen aktuell eis Arméi. Mir gesinn an engem Konflikt, wéi wichteg et ass, dass e Land sech och weiderhi verteidigen kann.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Verdeedegungsminister François Bausch.

Prise de position du Gouvernement

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Merci, Här President, och fir d'Diskussioun a fir déi breet Zoustëmmung. Erlaabt mer vläicht, am Ufank zwou Saachen zum Här Kartheiser ze soen. Well ech mengen, datt den Här Kartheiser hei eppes, wat e gesot huet, sou liichtfankeg iwwerspilt huet, wat awer net esou liichtfankeg ze iwwerspillen ass.

Plusieurs voix | Très bien!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Éischstens, Här Kartheiser, wëll ech Iech soen: Dir hutt gesot, Dir hätt esou e gudden Kontakt nach an d'Arméi eran an Dir géift wëssen ... Dir kommt effektiv aus der Arméi, hutt sécherlech och Kenntniss, wéi eng Arméi fonctionéiert. Dat wëll ech net bestreiden, mee ech géif Iech awer uroden, vläicht emol eng Kéier méi an

d'Armée haut eranzelauschten, fir genau ze wëssen, wat um Terrain wirklech geschitt, well ech mengen, datt Der verschidde Saachen, well Der ze laang fort sidd, net méi esou richteg matkritt.

Op alle Fall: Wat mech schockéiert huet, dat war dee Verglach mam Grupp Wagner.

Une voix | Très bien!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Dir hutt dat esou séier vum Terrain hei gewëscht. An ech wëll awer eng Kéier dorobber zrëckkommen, fir datt et de Leit och dobaussen däitlech gëtt, wat dat ass, de Grupp Wagner.

Dat ass net einfach e Mercenairesgrupp, wat scho schlëmm genuch wär, wann et en einfache Mercenairesgrupp wär, a wann ee géif vergläichen oder hei engem ënnerstellen, e wëlt aus der Armée eng Mercenairesgrupp maachen. Mee de Grupp Wagner, dat ass eng kriminell Mäerderband, déi bewisenermoossen Neonazi- a faschistesche Hannergrënn huet – bewisenermoossen! –, an déi an enger Aart a Weis virgeet, mat enger krimineller Energie virgeet, bei där ee wirklech gehofft huet, ech op alle Fall gehofft hunn, datt am 21. Joerhonnert esou eppes net méi méiglech wär.

Plusieurs voix | Très bien!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | An duerfir: Heibannen, heibannen nëmmen iergendwou eppes domadder ze vergläichen, mat deenen ze vergläichen, dat, fannen ech, ass einfach en No-Go. Dat dierf net sinn!

M. Gilles Baum (DP) | Très bien, Här Minister, très bien!

Plusieurs voix | Très bien!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | An ech géif Iech wirklech bieden, opzestoen an ze soen, et géif Iech leeddoen, wat Der hei gesot hutt, well dat ass dat Eenzege, wat elo ubruecht wär, fir Iech ze entschëllegen, datt dat Iech vläicht erausgerutscht ass.

An da géif ech Iech och uroden: Liest eng Kéier d'Geschicht no vun deem Grupp Wagner, wou deen hierkënn. Do gëtt et ganz gutt Reportagen. Do gëtt et ënner anerem ee bei der BBC, dee kënnt Der roueg kucke goen, well do ass ze gesinn, wéi de Grupp Wagner a Libyen, a Syrien eng Blutspuer hannerlooss huet, déi verréckelt war. Do sinn Tabletten fonnt ginn, haaptsächlech ass een Tablet fonnt ginn, dee vun der BBC ausgewäert ginn ass, an do hu se ganz genau erëmfonnt, wat d'Ideologie ass, déi hannert deem Grupp do stécht.

Ech géif Iech bieden, wannechgelift, huet dat zrëck a sot dat och ëffentlech! Dat wär dat Mannst, wat ech géif vun Iech verlaangen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Dann zu deem, wat mer hei virleien hunn, wat eigentlech jo a sech e banale Projet ass. An et ass vu ville gesot ginn, et ass richtig: Am Fong ass dee Projet hei verstëbt. Et ass och e Projet, dee mer musse maachen, well mer leider an enger Transitivionsphas sinn, well mer dat neit Gesetz nach net hunn, dat neit Kadergesetz. Datt dat neit Kadergesetz nach net do ass, kënnt Der net dësem Minister virwerfen, well dëse Minister huet dat Kadergesetz hei ... Am Juli sinn et genau zwee Joer hier, datt ech et deposéiert hunn. An ech hu leider nach ëmmer keen Avis vum Staatsrot.

An der Kommissioun wäerte mer et dann och nach eng Kéier am Detail virstellen. An dat neit Kadergesetz, dat soll précisément d'Armée à même setzen, fir vill méi attraktiv ze gi wéi se haut ass, well mer

éischtens nei Karriäre schafen, eng B1-Karriär, eng A2-Karriär. Mee net nëmmen dowéinst.

Insgesamt soll effektiv dat Gesetz ganz nei Viraussetzunge schafen a mir wäerten och, wann dat Gesetz dann elo endlech gestëmmt ass – an ech hoffen, datt et geschwé gestëmmt gëtt –, eng ganz breet Campagne maachen, eng modern Campagne, an där mer d'Armée virstelle wëllen an an där mer och weise wëllen, wat déi lescht Jore geschitt ass. An dat ass vill, wat déi lescht Jore geschitt ass. Et ass quasi alles moderniséiert ginn an der Armée, wat ze moderniséiere war, vun de Gebaier iwwert d'Gefierer, iwwer hir Gesetzzer.

Dat heescht, Dir hutt, wann et fäerdeg ass, um Enn vun dëser Legislaturperiod – wann et esou opgeet, wéi ech mer et erhoffen, datt dat Gesetz nach gestëmmt gëtt – eng modern nei Armée do stoen, déi ganz aner Outillen huet, wéi dat an der Vergaangenheet de Fall war. An dat ass och gutt esou, well dat brauche mer effektiv aus villfältege Grënn, aus Grënn fir eis national Sécherheet, aus Grënn weinst eisen internationalen Engagementer.

Ech sinn och iwwerzeegt, datt, wa mer dat neit Kadergesetz hunn, mat där Campagne, déi mer wëlle maachen, mer da genuch Leit wäerte fannen, déi bei d'Armée wëlle kommen, well mir wëllen dat an der Duerstellung och aneschtens maachen. Mir wëlle weisen, wat fir eng Profiler datt et haut an der Armée gëtt, datt d'Armée net nëmme méi eppes ass, wéi ee sech dat vläicht virgestallt huet virun 20, 30 Joer, mee datt een och mat héijen Ausbildungen dohi ka kommen, datt dat eng héich Plus-value ka sinn, wann een do schafft, datt et villfältig ass, datt ee ka wiesselen, och d'Kategorië vun deem, wat ee mécht, ka wiesselen, datt et wirklech extreem ofwiesslungsräich ass.

An da wëll ech Iech och soen, datt déi Leit op alle Fall, déi sech haut bei d'Armée mellen ... Wann ech hei héieren, datt gesot gëtt ..., do gëtt vu Bürosplaze geschwat. Wat richtig ass: Natierlech musse Méiglechkeete bestoen, datt, wann zemoos Militaires de carrière ab engem gewëssene Moment net méi kënnen en normale Militärberuff ausüben, se da kënnen iergendwou op e Poste kommen, deen hirem Alter an och vläicht hirem Gesondheitszoustand entsprécht. Dat ass richtig. Mee ech soen Iech awer: Déi, déi sech melle bei d'Armée, déi wëlle sech eebe grad mellen, fir am Asaz ze sinn, fir um Terrain ze sinn. Déi wëllen net um Büro sëtzen. Alleguer déi, déi do uewe sinn de Moment um Härebiere, do kann ech Iech soen, déi wëllen net an de Krich goen, mee awer an den Asaz kommen, déi wëllen eppes vun deem, wat se geléiert hunn, och um Terrain kënnen uwennen. An dat ass dat, wat ee muss wëssen.

A wann ech dann doriwwer schwätzen, wann ech soen: Mir wëllen d'Armée moderniséieren, méi villfältig maachen, nei Beräicher opbauen, wat mer amgaang sinn, ze maachen – de Cyberspace, den Espace an esou weider an esou fort –, jo, da brauche mer jo och Spezialisten fir déi Beräicher. A wann ech dann héieren, datt gesot gëtt: „Jo, elo gräife mer dann awer, fir dat iwwerhaupt emol ze lancéieren, op Leit vu baussen zrëck“, ma da soen ech Iech: Et ass jo schonn iwwerhaupt am Privatsektor selwer schwéier, déi Spezialisten ze fannen, geschweig dann nach einfach esou bei der Armée, mat deene Karriären, déi mer haut do hunn, mat deem, wat mer do bezuelen am Verhältnis zum Privatsektor bei esou Spezialisatiounen.

Also dat ass alles vill méi komplizéiert. Mee do gëtt dru geschafft, well d'Zil ass ganz sécher, fir eng modern Armée ze kréien, déi attraktiv ass, wou d'Berufsbiller ganz villfältig sinn, wou ee ka souguer nach

eppes bäiléieren, wou een opgewäert ass a wou ganz kloer an de Vierdergrond gestallt gëtt, datt déi Leit, déi do an der Armée sinn, immens wichteg sinn an en immens wichtigen Déngscht leeschten an dësem Land. Dat soll d'Zilsetzung sinn an doru schaffe mer elo schonn eng Rei Joren. An ech sinn och gudder Déng, datt mer dat nach bis un d'Enn vun der Legislaturperiod hikréien.

Une voix | Très bien!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Da wëll ech Iech awer soen, Här Kartheiser, och wa mer an der Kommissioun nach eng Kéier driwwer diskutéiere wëllen: Ech fannen et net korrekt, datt einfach falsch Saachen duergestallt ginn, wann duergestallt gëtt, wéi wann een an der Armée ënnert dem Mindestloun géif bezuelt ginn. Ech soe just, wéi d'Zuele reell sinn:

De Mindestloun läit de Moment bei 2.387,40 Euro. Dat ass deen neien op den 1. Januar dëst Joer. Den normalen Zaldot, wann en ufänkt, huet e Solde mensuel vun 1.887 Euro. Da musst Der awer wëssen, Här Kartheiser, datt dee keng Krankekeess bezilt, keng Pensionskeess bezilt. Dat heescht, am Fong alles dat, wat Dir oder jiddweree vun eis normalerweis vu sengem Salaire ofgehele kritt, kritt deen net ofgehale. An dat ass am Fong en Avantage en nature. Dee musst Der beim Salaire awer decemment bäirechnen.

Wann Der deen derbärechent, da sidd Der schonn iwwert dem Salaire social minimum, esou gutt beim ënneschten Zaldot, also wann en ufänkt, wéi och beim Premier soldat-chef. Also do geet et natierlech graduell erop, do leie mer natierlech a ganz anere Beräicher. Just fir Iech ze soen, wann Der de Solde brut ajusté kuckt, da leit Der beim normalen Zaldot bei 2.402 Euro a beim Premier soldat-chef leit Der bei 2.979 Euro.

An da muss ee wëssen: Da kommen do jo awer nach e puer Saachen derbäi! Da kënnt derbäi, datt se logé et nourri sinn. Ech wëll dat emol net hei rechnen, mee dat ass jo awer och eppes wäert! Da kënnt derbäi, datt se eng ganz Rei Primme kréien, d'Prime de démobilisation zum Beispill. Da kënnt derbäi, datt se, wa se an den Asaz ginn, zum Beispill an eng UDO-Missioun oder OMP-Missioun (ndlr: UDO – Unité de disponibilité opérationnelle au sein de l'armée luxembourgeoise; OMP – Opération de maintien de la paix des Nations Unies), nach eng Kéier Primmen dropgerechent kréien.

Wann Der an enger OMP-Missioun sidd, Här Kartheiser, da kritt deejéinegen nach eng Kéier 3.192 Euro bei säin normale Salaire derbäi, eleng well en an der Missioun ass. Dann huet deen e Salaire vun 3.192 plus ..., kommt, mir huelen emol dee ganz ënneschten ... Nee, dee ganz ënneschte kann ech net huelen, well deen ass jo nach an der Ausbildung. Bon, kommt, mir huelen de Soldat première classe: Dat sinn 2.500 Euro. Dann huet dee 5.600, 5.700 Euro. Dat ass dach awer méi wéi de Mindestloun! Do sidd Der awer mat mer d'accord? Oder net?

M. Fernand Kartheiser (ADR) | An Operatioun.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Dat ass an Operatioun. Mee och am Normale läit e bei 2.500, an de Mindestloun, deen ugepasst vum Januar, ass bei 2.300. Also kommt, mir halen awer op, Saachen ze zielen, déi net sinn! A virun allem, wat bewierke mer domadder? Mee wa mer esou diskutéieren, da musse mer eis jo net wonneren, wa kee sech mell! Wa mir selwer de Message no baussen ginn a permanent déi Armée schlechtmaachen, se schlechtrieden a se méi schlecht maachen, wéi se wirklech ass, da brauche mer eis net ze wonneren. Dat misst dach d'Aufgab vun eis alleguer sinn, bei aller Kritik, déi ee ka

maachen un deem, wat d'Regierung mécht, datt mer weinstens d'Saachen uerdentlech duerstellen, wéi se sinn.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Verdeedegungsminister François Bausch. Parole après ministre fir den Här Fernand Kartheiser.

Une voix | A!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Voilà! Ech sinn invitéiert gi vum Här Minister, fir no him ze schwätzen. Da maachen ech dat selbstverständlech gär.

Ech fänke vläicht u bei deem leschte Punkt iwwert d'Paie vun den Zaldoten. Jo, natierlech kann een dat esou rechnen: Wa se an Operatioun sinn, hu se 3.100 oder – wat weess ech? – nach méi. Mee si sinn an Operatioun an huelen e Risiko op sech, Här Minister, deen Dir an ech net all Dag lafen!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Hunn ech dat a Fro gestallt, Här Kartheiser?

M. Fernand Kartheiser (ADR) | An et ass nëmmen normal, Här Minister, ...

(Coups de cloche de la présidence)

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Äntwert!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | ... datt, wann een an esou engen Ëmstänn muss liewen, een dann dofir eng Kompensatioun kritt.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Här Kartheiser, äntwert mir op d'Fro!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Et ass elo u mir, Här Minister. Ech hunn Iech nogelauschtert.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Ech hu jo gesot: Ech hunn déi emol net bäigerechent. Mee den normale Salaire läit bei 2.401 a se sinn iwwert dem Mindestloun!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, si si logé et nourri, mee si hunn och eng Pflicht, fir kasernéiert ze sinn. Och dat muss ee soen. Majo, si si kasernéiert. Si kënnen net wunnen ...

(Interruption par M. François Bausch)

Jo, mee gutt. Ech mengen, et ass ëmmer ... Et muss een ëmmer all Aspekter ...

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Déi komme jo nach derbäi bei déi 2.400.

(Coups de cloche de la présidence)

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Et muss een ëmmer all Aspekter vun der Diskussioun huelen, well wann een op enger bestëmmter Plaz muss sinn an et muss een um 10.00 Auer zum Beispill dobanne sinn oder et ass een an enger Astreinte an esou weider – dat net all Dag –, mee da kënnen dat Konditiounen sinn, wou eeben eng gewësse finanziell Contrepartie muss och do sinn.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Här Kartheiser, ...

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Den Zaldot, den Zaldot ...

M. Fernand Etgen, Président | Hei, d'Wuert geet direkt zrëck un den Här Minister, fir dat richtegzestellen.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Mee ...!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | ... sot mir elo mol, äntwert mir op d'Fro! All déi Primmen,

alles wat Der elo opgezielt hutt, hunn ech net age-rechent.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Wann ech Iech soen, datt den normale Salaire 2.401 ass an de Salaire social minimum 2.387 ass, ...

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | ... ass 2.400 méi wéi 2.300, jo oder nee?!

Une voix | Jo, Här Minister!

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Merci!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech gesinn, Dir hutt e Fanklub.

Den Zaldot, firwat huet en d'Gratuité, firwat huet den Zaldot d'Gratuité médicale?

(Interruption)

Mee well e fir de Staat seng Gesondheet op d'Spill setzt. Och dat huet seng Ursoach. An dat huet en normale Mënsch an enger anerer Verwaltung eeben net, déi Risiken, déi e leeft. Dofir loosst eis dat och kucken. An de Loun ass eng Saach, an déi aner Avantage, déi situatiouns- oder berufsgebundene sinn, soll een anescht diskutieren.

Elo zu där Saach mat Wagner. Ech wëll nach eng Kéier soen ...

(Interruption)

Jo, jo, mee lauschtert no! Ech wëll nach eng Kéier soen: Dat war eng Reaktioun, well do eeben déi Iddi koum, fir do dat méi opzemaache fir Auslänner. Ech gi gär zou, ech gi rosen. Ech hu mech beim Här Graas entschëllegt, ech wëll dat nach eng Kéier soen. Ech wëll Iech awer nach eng Kéier soen ...

Une voix | Nee, net nach eng Kéier!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Nee, nee, ech wëll nach eng Kéier ..., nee, déi Diskussioun soll seriö geféiert ginn. Mir sinn am Parlament an ech wëll elo net hei op den Niveau vu Maartgesprécher oder Gott weess wat kommen.

(Interruption par M. Gusty Graas)

Nee, kommt, mir kucken dat seriö! Mir kucken dat seriö. Ech si komplett mam Minister d'accord fir ze soen ... Also elo speziell, ech hunn dat jo als Beispill geholl vun enger Privatisierung, dat war eeben an der Emotioun an esou weider. Ech hu mech dofir entschëllegt, ech soen dat nach eng Kéier, dat war net ...

Plusieurs voix | A!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Mee lauschtert, nee, lauschtert no, mat der Wagner-Grupp! Den Här Minister huet komplett Recht, wann e seet, et ass eng Blutspuer an Afrika an esou weider an esou viru Mercenariat. Do si ganz seriö Saachen. An ech mengen, do si mer eis eens.

(Brouhaha)

Nee, ech wëll just soen ...

(Interruption par M. Gilles Baum)

Ma da lauschtert dach no! Wou si mer dann hei?

M. Fernand Etgen, Président | Also, Här Kartheiser, ech hat gëschter Moien hei gesot gehat, wann een eppes seet, da sollt een iwwerleeën, ier een eppes seet.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, mee ech ...

M. Fernand Etgen, Président | Hätt Dir dat gemaach, dann hätte mer déi do Diskussioun de Moment net.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Nee, et ass gutt, datt mer se hunn, well ech wëll eebe just ...

Plusieurs voix | Nee!

(Brouhaha)

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech wëll Iech emol soen, Här Minister, datt ee muss en Ënnerscheid maachen, rechtlech, am Droit international, wou déi Leit agesat ginn. Et ass nämlech wouer, an Afrika: Mercenariat. Mee ech wëll Iech opmierksam maachen – well Dir sidd Verdeedegungsminister, dofir wëll ech Iech dat soen an den Diskussiounen – op d'Genfer Konventiounen: Kuckt den Artikel 47 an da kuckt Der d'Definitioun vu „mercenaire“. Et ass nämlech ganz interessant, do sinn eng Rei Konditiounen opgezielt, déi ee muss all gläichzäiteg erfëllen, fir als Mercenaire consideréiert ze ginn. Dir sot, ech wier laang eraus aus dem Beruff. Ech mengen ech erënnere mech awer nach richteg.

De Punkt ass deen, dass de muss eng Nationalitéit hunn, déi net déi ass vun där Arméi, fir déi s de kämpfs oder vun deem Territoire, wou s de kämpfs. De Problem bei der Wagner-Grupp an deem Sënn ass, souwäit ech weess, mee Dir wësst dat vläicht besser, datt dat russesch Ressortissanté sinn, déi an enger privater Unitéit, awer fir d'russesch Arméi kämpfen. Dee Krittär vun der Nationalitéit ass an deem Sënn, wa se am Kader vun der russescher Arméi kämpfen, warscheinlech net erfëllt.

Et ass anescht, wa se am Ausland sinn. Dat heescht, et ass e Grupp, et ass eppes ganz ..., u sech eppes, wat ee schrecklech muss intrigieren, datt do eng Privatisierung vun der militärescher Gewalt stattfënnt. Mee ech mengen, reng rechtlech muss ee wuel warscheinlech ënnerscheeden. Mee dat ass eng Saach fir den Droit international public, fir dat ze kucken, wéi an a wéi enge Konditiounen se kënnen als Mercenaire bezeechent ginn an a wéi engen net.

An där ganzer schrecklecher Situatioun an der Ukrain gëtt et awer ganz vill Mercenaren. Et gëtt der – ech weess et net –, op der russescher Säit gëtt et, wéi gesot, de Fall Wagner, dee privat ass, mee se hunn am Prinzip déi russesch Nationalitéit, wat d'Situatioun rechtlech awer ännert. Op der ukrainescher Säit si ganz vill Leit, déi eeben an d'ukrainesch Arméi ginn, déi d'Nationalitéit net hunn, mee de Statutt an der ukrainescher Arméi kréien. Och dat muss een da rechtlech analysieren.

Ech wollt Iech dat just soen, well wann een esou Diskussiounen féiert, Här Minister, och am Kader vu Konferenzen, wou Dir sidd, well Dir do Lëtzebuerg vertritt, mengen ech, ass et ganz wichteg, datt ee sech um Buedem vun de Genfer Konventiounen befënnt, wann een d'Argumentatioun féiert.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Här President, ech wëll dem Här Kartheiser soen: D'Beispill, dat ech zitëiert hunn, war net d'Ukrain, mee ech hu Libyen a Syrien zitëiert.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, ech sinn d'accord.

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Dat war net den Territoire vun der Ukrain.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech si jo domat d'accord. Ech hu jo gesot: An Afrika, do ass dee Fall anescht, mee an der Ukrain, do ass et erëm eng aner Fro.

M. Fernand Etgen, Président | Ech mengen, d'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Plusieurs voix | A!

M. Fernand Etgen, Président | Mir kënnen elo zum Vott kommen iwwert de Projet de loi 8057. Den Text steet am Document parlementaire 8057⁸.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8057 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 8057 ass mat 57 Jo-Stëmme géint 2 Nee-Stëmme bei kenger Abstention ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 8057 est adopté par 58 voix pour et 2 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par M. Laurent Mosar), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

6. 8055 – Projet de loi portant :

1° modification de :

a) la loi modifiée du 5 avril 1993 relative au secteur financier ;

b) la loi modifiée du 5 août 2005 sur les contrats de garantie financière ;

c) la loi modifiée du 30 mai 2018 relative aux marchés d'instruments financiers ;

2° mise en œuvre du règlement (UE) 2022/858 du Parlement européen et du Conseil du 30 mai 2022 sur un régime pilote pour les infrastructures de marché reposant sur la technologie des registres distribués, et modifiant les règlements (UE) n° 600/2014 et (UE) n° 909/2014 et la directive 2014/65/UE

Den nächste Punkt vum eisem Ordre du jour ass de Projet de loi 8055 iwwert d'Ëmsetzung vum engem EU-Reglement am Finanzsektor. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum dësem Projet de loi, den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Finances et du Budget

M. André Bauler (DP), rapporteur | Merci, Här Präsident. Léif alleguer, an de leschte Jore gouf et eng

Hellewull un technologeschen Neierungen an digitalen Entwécklungen, besonnesch eeben och am Finanzberäich. Och Finanzinstrumenter baséiere sech also zouhuelend op nei Technologien.

Eng dovunner, déi ëmmer nees an den Niegkeeten ass, also eis all och dierft dann e Begrëff sinn, ass d'Technologie vun de „verdeelte Regëster“, op Franséisch „la technologie des registres distribués“, op Englesch „distributed ledger technology“, dowéinst déi generell Ofkierzung DLT.

Dës erlaabt et, kuerz gesot, fir Informatiounen iwwer betreffend Transaktiounen opgedeele a synchroniséiert op verschidde Plazen ze späicheren. Et gëtt also, an dat ass hei de sprangende Punkt, keng zentral Datebank. D'Informatiounen ginn dezentraliséiert gespäichert. D'Informatiounen si méi oder manner ëffentlech zougänglech. Kryptoaktiva sinn eng vun den Haaptwendungen vum der DLT-Technologie am Finanzberäich. Esou ass d'Blockchain, op där de Bitcoin baséiert, zum Beispill eng Zort vum DLT-Technologie. Dës Definitioun ginn ech just als Erklärung. De Gesetzesprojet ass gréisstendeels technologieneutral verfaasst, fir eeben der Innovatioun net am Wee ze stoen.

Mam Gesetzesprojet, deen ech Iech also hei elo virstellen, gëtt op der enger Säit en europäesch Reglement vum 30. Mee 2022 iwwert DLT-Technologien zu Lëtzebuerg ëmgesat. Dat Reglement ass d'Resultat vun den Ustrengungen, déi um Niveau, um Plang vum der Europäescher Unioun ënnerholl ginn, fir technologesch Neierungen ze begleeten an ze förderen, andeems en zolitte Kader geschaaft gëtt.

Konkreet gëtt duerch dat Reglement e Pilotregime agefouert, deen et de jeeeweilegen nationalen Autoritéiten erlaabt, fir zäitweilg DLT-Marchésinfrastruktur vu gewëssene Verplichtungen par rapport zu den traditionelle Marchésinfrastrukturen ze befreien. Et geet also hei drëms, Operatiounen mat Finanzinstrumenter ze erlaben, déi op der DLT-Technologie fundéieren, baséieren, also eng Zort vu Kryptoaktiva sinn, ouni awer d'Ufuerderungen a Garantien vum der traditioneller Marchésinfrastruktur ze ënnerhielegen.

(M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.)

Fir dat ze maachen, gouf d'Definitioun an enger fréierer Direktiv zu de Finanzinstrumentmarché vum 15. Mee 2014 ugepasst. Dowéinst mussen och zwee Lëtzebuerger Gesetzter ugepasst ginn. D'Lëscht vu Finanzinstrumenter gëtt also hei erweidert, fir d'Finanzproduiten, déi, wéi gesot, op der DLT-Technologie berouen, mat anzuschléissen. Esou gëtt de Prinzip vum der technologescher Neutralitéit respektéiert an d'juristesch Sécherheet gëtt gestärkt.

Doriwwer eraus gesäit dëse Gesetzesprojet och eng Ännerung vum Gesetz vum 5. August 2005 zu de Finanzgarantiekontrakter vir. D'Méiglechkeet, fir an deem Beräich op d'DLT-Technologie zrëckzegräifen, gëtt heimadder ausdrécklech am Lëtzebuerger Recht unerkannt. Hei si mer also kohärent zu der Logik vum de sougenannte Blockchain-I- a Blockchain-II-Gesetzter. Esou vill also zu de grouse Linne vum dësem Gesetzesprojet. Fir d'Detailer verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport.

D'Finanz- a Budgetkommissioun krut zwee Avisen eran, ee vum Staatsrot an ee vun der Handelskummer.

A sengem Avis schwätzt de Staatsrot vun enger virsiichteger Approche, déi d'Auteure vum Text am Artikel 2 vum Projet geholl hunn, wat déi punktuell Präzisioun am Gesetz zu de Finanzgarantiekontrakter betrëfft. Hei ginn nach Entwécklungen um europäesche Plang ofgewart. Doriwwer eraus gëtt de

Staatsrot awer ze bedenken, dass dee ganzen DLT-Beräich méi reglementéiert sollt ginn an net eenzel Aspekter dovunner. De Staatsrot huet soss weider keng Remarque gemaach.

D'Chambre de Commerce begréisst hirersäits de Gesetzesprojet an hirem Avis. D'Digitaliséierung an déi nei Technologie si fir si aus hirer Siicht eng Opportunitéit, eng Chance fir Lëtzebuerg. Eng appropriéiert, eng passend Legislatioun an deem Beräich dréit zu der Kompetitivitéit vun eise Land an domadder och vun eiser Finanzplaz bäi. D'Chambre de Commerce huet just eng konkreet Remark gemaach, an zwar, dass den Uwendungsberäich vum europäeschen DLT-Pilotregime, wéi en duerch d'Artikelen 1 an 3 vum Gesetzesprojet festgeluecht gëtt, sollt erweidert ginn. Et sollt ee sech hei net op Finanzinstrumenter begrenzen, déi iwwert d'DLT-Technologie erausginn, dat heescht, déi direkt op der Blockchain emetteert ginn, mee och déi viséieren, déi dank dëser Technologie just representéiert ginn.

Als Rapporteur ginn ech awer ze bedenken, dass dëse Gesetzesprojet sech un den europäeschen Text muss halen. Fir Detailer verweisen ech op déi respektiv Avisen.

Ech soen dann och op dëser Plaz der Madamm Finanzministesch an hire kompetente Beamten, virun allem deem Beamten, deen hei zoustänneg war fir dëse Projet, en häerzleche Merci fir all déi Erklärungen, gradewéi dem Pitt Sietzen aus eiser Fraktioun. Merci fir déi gutt Zesummenaarbecht bei dësem Projet.

Da géif ech och säitens menger Fraktioun, der DP-Fraktioun, den Accord zu dësem Text, zu dësem Gesetzesprojet ginn. Merci fir Är Opmierksamkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och dem Här Rapporteur.

Den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Mosar.

Discussion générale

M. Laurent Mosar (CSV) | Merci, Här Präsident. Merci eise exzellente Président-rapporteur, dee mat senger gewinnter grousser Kompetenz eis déi wichtegst Elementer aus deem Projet de loi do virgedroen huet. En huet haaptsächlech och ënnerstrach, dass et hei ëm déi Kryptoassets geet. Mir hunn e puermol och schon an der zoustänneger Kommissioun doriwwer geschwat. Dat ass eng Tendenz, déi sech och ëmmer méi an der Finanzwelt a bei de Banken duerchsetzt. Duerfir ass et wichteg, dass natierlech fir d'éischt um Niveau vun der Europäescher Unioun hei legiferéiert gëtt an dass mir och hei als Lëtzebuerg natierlech déi europäesch Reegelen esou schnell wéi méiglech bei eis ëmsetzen.

Dat geschitt mat dësem Gesetz. Dat ass also eng gutt Saach. An duerfir wäerte mir och eisen Accord dozou bréngen.

Une voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Dann, jo, hat ech hei nach den Här Bauler stoen. Dat huet sech eriwweert, mengen ech.

M. André Bauler (DP), rapporteur | Här Präsident, merci, dass Der u mech denkt. Mee ech denken, ech hätt mech genuch erkläert.

(Hilarité)

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Ech mengen och. Dir hat schon den Accord vun der Fraktioun bruecht. Dann den Här Dan Biancalana.

M. Dan Biancalana (LSAP) | Merci, Här Präsident. Ech wëilt dem Rapporteur Merci soe fir säin exzellente